

FELVIDÉKI HIRADÓ

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér
Nyitlér sora 40 fillér

Hirdetéseket felvesz a lapunk kiadóhivatala és az Általános Tudóstói Vidéki lapok központi hirdetői osztálya Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

Karácsony.

A Felvidéken a néphit azt tartja, hogy ha valaki karácsony éjjelén egy égő gyertya lángja mögül merően a tűkörbe néz, annak az arcát fogja látni benne, aki a legközelebb eső esztendőben életére legtöbb hatással lesz. Amely meghatóan naiv módja az a jövőbe való látásvágyunk, éppen annyira tiszteltreméltó is, mert ez az ártatlan babona bizonyára csak az ünnep jelentőségét akarja fokozni.

A legszentebb, legmagasztosabb és legjellegzetesebb ünnep fölötte kinálkozott is arra, hogy benne az egyszerű ember lelkének erre való előkészítése közben magánéletére nézve is bizonyos fordulópontot lásson. A közfelfogás is nemesak szűnapot, hanem olyan alkalmat lát benne, amely magasztosságával megkapja a lelket s az ünnep hangulatának megfelelően átalakítja, nemesíti a gondolkodást azokra a napokra legalább is, amelyek varázsa még érezhető.

A szeretet ünnepén mindenki és mindenkit szeret. Ilyenkor sejti meg a koldus is, hogy a mellette elhaladó, selyembe öltözött embertársához valamelyes köze van s a máskor olyan büszke gőg akkor szívesen ereszkedik le rongyokba takargatott embertársához, hogy föltámadt emberszeretetének valamelyes alakban lefolyást keressen. A karácsony a nemes érzésnek ünnepe. Messze futnak el azok, amelyek az embereket elválasztják máskor.

Az ellenszenvnek, gyűlöletnek nincsen létjogosultsága ma.

A hangulatok az egyszerű ember lelkére vannak a legnagyobb hatásúak. Ilyenkor átförmálódik a máskor durva hegyilakó is, hogy a belehemii pásztorokhoz hasonlóvá váljék.

Ebben a lelki állapotban szeretnők meglepni őt. Ilyenkor, amikor elméje igyekszik az eget felé, maga mögött hagyván a föld minden salakját; ellenszenvet, gyűlöletet, irigységet, bünhős vágyakat stb. Amikor csak istene foglalja el agyát, lefoglalja szeretettel, malasztal s amikor nem marad lel-

kében hely azoknak a félisteneknek, akik eddig mindennapi életében a kísértő szerepét játszották nála, mégis a jóság látszatával. És akkor szeretnők összehasonlítani azt a két érzést, mit az ünnep hangja és ezeknek a csábítóknak szírihangjai támasztottak föl. Szeretnők ott, a szemé előtt összevetni a kettőt és megkérdezni tőle, melyik a tied? Melyik az, amireh a szíved odanőtt, amellyel lelked szívesebben foglalkozik, melyik az, amely életfeltételeket képezi, az-e, amely csak szeretni tanít, vagy az-e, amely csak a gyűlöletre uszít?

De csak ekkor: karácsony napján. Csak ekkor, amikor az isten szava elatatta benne a szenvedélyeket, miket a mindennapi élet elébe hán s amikor az ünnepi ige elfeledtette vele azokat a jelszókat, amiket földi apostolai szintén a követendő szent igének jellegével tálatak föl neki. Csak akkor, amikor belsőleg megéltüzt s nem befolyásolja őt véletlénében a hang, amely olyan megszese áll az igaz ige hangjától.

Ís itt fölmerül a kérdés, hogy mennyit, de mennyit lehetne javítani ezeken a napokon ott, ahol az év többi napjaiban a nemzetiségi gyűlölet szántott! Ezeken a napokon, amikor a halhatatlan ige fogékonyá tette az embereket a tiszta igazság felismerésére, amikor a szív megtisztul, a lélek kibontakozni törekszik a föld gyarlóságai körül.

Nem a vallási szertartásba hurocolt politikai nézetek hangzatosításával. Nem úgy, amint azt ellenfeleink tesszik, hanem a család szűkebb körében, az ünnephez méltó tiszta lelkiismeretességgel és őszintén akarattal.

És akkor, ha megtisztítottuk lelkét a salaktól, mit oda a lelkiismeretlen izgatás rakott, ha fogékonyá tettük őt az igazság megismerésére és eszébe jutna akkor beneézni a tűkörbe, melyen át ártatlan babonája a jövőbe lát és ha akkor képzelme ott látná megint az arcot, amely nyílt erővel meg akarná környezni a jövőben is: hisszük, hogy teljes romlottságában ismerné meg.

És akkor a következő karácsonyok már a valódi emberek napjai lennének. Nem azoké az embereké, akik a kenyérhárobán elfásult szívvel embertársukban a kárára versenyző embert látják csupán, nem azoké az embereké, akik mások hangszavainak hatása alatt nyelvi, faji különbségeket keresnek, hogy azok nyomában ellenszenv merüljön föl, hanem azoké az embereké, akik a mindennapi küzdelmes élet sorából fölemelkedve, tisztult felfogással keresik embertársaikat a mindent összefoglaló, mindenható, nagy szeretet nevében.

Engedjük át lelkeinket a karácsony nemesítő ihleteinek s amit akkor gondolunk és érzünk, azt az igazságot vegyük föl vezérfonál gyanánt akkor is, amikor a jövőben talán ellenfeleink által fölzigatott tömegekkel állunk szemben.

És jövel karácsony! Környezd meg ellenségeink szívét és győzd meg őket igazságunkról.

Tedd, hogy szeretetünket ne felesésk gyűlölettel vissza. —ár.

Nehéz napok.

Írta: *.*

Ott vagyunk, ahol négy év előtt voltunk: nyakig kátyuban! Törvénybe íktatott legszentebb jogaink ismét szembekerültek az isten kegyelmére támaszkodó császári akarattal! Nemzetünk legjobbjai, a nemzeti politika kipróbált harcosai csüggedten, gondterhesen latolgatják a közeljövő eshetőségeit, melyek ztrzavarából nap-nap után határozottabban bontakozik ki a bécsi kezek által tudatosan előkészített abszolutizmus.

Igy volt ez mindig! Így volt ez mindannyiszor, valahányszor nemzeti jogaink érvényesítéséért lábra állottunk! Így volt ez mindenkor, valahányszor a magyar nemzet és Ausztria közt fennálló szerződéses viszonyból a magyar nemzetet megillető előnyös tételek realizálásához fogtunk! S így a mai válság helyzet semmi egyéb, mint egy újabb kiadása ama küzdel-

mes időknek, mely a lefolyt négyszáz éves Habsburg-uralom alatt annyiszor ismétlődik nemzeti történetünkben.

Ez a megújult küzdelem 'megint csak tanúsága annak — amit különben úgy is tudtunk —, hogy a császári akarattal szemben a nemzet legszentebb jogaí érvényesíthetetlenek; megint újabb bizonyítéka annak, hogy a Lajthán túl a magyar alkotmányoknak csak az a része respektálható, amely erre a nemzetre terhes kötelezettségeket ró!

És ezzel az átkos helyzettel, ezzel a nyílt jogtagadással szemben ma épp oly tehetetlenek vagyunk, mint voltunk valaha!

Miért van ez így? Miért kell éppen a nemzet akaratának letörnie a bécsi akarattal szemben? Talán hiányzik küzdelmeinkből az igazság lelkesítő ereje? Talán gyengeségünk tudata állít meg felutón bennünket? Talán a Lajtán túlról felidézett nyomor és szenvedés réme fegyverzi le bátorságunkat? Ha sem ez, sem amaz, hát mi az akadály annak, hogy gyümölcsöt, eredményét sohasem látjuk e meg-megújuló nemzeti küzdelmeknek?

Nem nehéz a felelet!

Egyrészt a magyar természetet jellemző kitarítás hiánya, másrészt a — sorsunkra nehezedeő átok: a magunk közti meghasonlás, a testvéri gyűlölködés, mely a veszedelmek napjaiban sem ismer kiméleteit, jól

lehet, ez a sajnálatos vonása lelkületünknek többet ártott már a nemzet ügyének, mint a legszörbbs abszolutizmus.

Ma is ennek az új harenak küszöbén — a bécsi tagadással szemben — pártokra szakadozottn áll a nemzet, mely pártállásokhoz nem a küzdelem lényegét érintő okokból merítették alapot, hanem csak a kivitel módozatainak egymástól eltérő felfogásából! És a másodrendű kérdés miatt idézték fel azt a gyűlölködést, mely megbénítja cselekvőképességünket, mely harci kedvét szegi azoknak is, kikre a nemzet, mint vezéreire, eddig is törhetetlen bizonnyal tekintett.

Pedig ez nem jól van így, urak!

A bécsi hatalmak rideg és elutasító magatartása tömörítse egy táborba a nemzet minden rétegét; mert a Lajthántulaki szívóssággal szemben csak az egy testté, egy lélekke olvadt ellenállás veheti fel eredményesen azt a küzdelmet, melyet a legújabb jogtagadás újból felidézett.

Taktikázásnak és testvérharcnak, belső gyűlölködésnek nincs helye most, midőn a nemzet legszentebb jogainak, gazdasági létealapjának kivívásáról van szó! Itt minden rosszul alkalmazott huzás kockáztathatja azt az eredményt, melynek elérése után a nemzet lelkében olthatatlan vágyakat ébresztettünk! A komolyság minden

attributumával felruházva menjünk ebbe a harcba, mert a legkisebb fiaszkó is, melyet elszenvedni kényserülünk, évtizedekre vehető vissza jogos aspirációink realizálását s mégtepné a nemzet féltet tekintélyét azok előtt, kik megaláztatásunk felett eddig is ujjongtak.

Ma még, midőn a bekövetkezendő nehéz napok, a szenvedés és nyomor sötét, ijesztő árnyai nem szabadultak reánk teljes mértékben, elég idő van arra, hogy észretérjünk. Ha lehetlenségeikkel állunk szemben, keressük más uton boldogulásunkat. De ha csak a császári akarat állja útját a lehetőségnek, tegyük félre a testvéri gyűlölködést, a nemzet és a haza magasztos érdekeiért lángoló lelkeinket edzük meg arra a harcra, melyből bármily megpróbáltatások árán is, de nekünk kell győzelmesen kikerülnünk.

Igy aztán ne legyen helye még a császári alkuszoknak sem, akik a béke szelid galambjainak képében jogfeladásért oly jogokat ígérnek, a melyeknek a nemzet köztudatában alapja nincs s melyeket a Lajthán túl eszeltek ki a magyar nemzet egységének teljes megromlására.

Aki pedig ily jogokért s e cseréért felkínált hatalomért feladja a nemzeti küzdelmet, az komolyan soha sem akart, az soha sem volt a magyar ügy igaz harcosa, az egy közönséges hataloméhes politikai szélhámos,

T Á R C A.

Jön a Megváltó.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. —

Írta: Révész Béla.

Kicsiny harang csendült meg az ébredő hajnalban és a kemény téli levegőben zengett, reszketve esilengelt a hangja. A faluban egymásután nyíltak a kapujtók, ködmönös parasztok, nagykedőbe burkolódzó asszonyok bujtak ki rajtuk és elindultak a templom irányában. A havas, sápadt szürkület fakóra festette az embereket és azok, amint egymásután lépegettek, nem különböztek egymástól, a hónalj alatt egyformán ott szorongott a nagytestű imakönyv, lomha árnyék kuszott mindegyik nyomában, a jeges uton.]

A orráték ideje volt, karácsony előtt, amikor az emberek készülődnek Jézus megszületésére... Itt is, a faluban, a nyomorodott parasztok áhitattal irtották a képzelt bűnök tisztá szívükből és a hajnali misékben buzgón könyörögtek az égi kegyelemért, ha netalán a megélhetés napjainak során lázadó szó hagyta volna el ajkukat.

A silylődő emberek, most a karácsonyi ájtatosság idejében, töredelmesen érezték, hogy sokat vétkeztek az elmúlt esztendőben. Szintgy, mint az előző években, mióta a soruk megfordult és az Isten kipróbálta őket.

A földjüket, melyből kinőtt a szűkös kenyér, elkányázta a bérll. Husz teljes évig senki másnak nem szendült a kalász, nemcsak náluk, de az egész környéken. A tiszcsapás közül aztán közéjük vágott az utolsó, amikor megcsinálták a vasutat és ilyformán a parasztok elestek a fuvarozástól is és rájuk borult a szellérség, a nyomoruság sötét felhője. Mindezer a parasztok ezen a környéken igen sokszor bűnbe estek s titkon jussukat a türelmetlen napokban sürten használták, zugulódtak, káromkodtak, mígnem karácsony idejére ilyenkor észretértek.

A szenvedő emberekre ráderengett a Jézus arca. A szívek melyén forradalom háborgott és megnöit, szárnyas lett bennük a hit, hogy jön a Megváltó. Az evangélium legendái, mint eleven valóságok, ott rajzoltak az emberek lelkében és a csöndes esteken, a szomorú szobákban, amikor a szent könyveket forgatták, lejártszódtak előttük — a keplezet gyöngéd segítségével — az istenes idők, a megnemült Zakariás rejtelmes viselkedése, a lilomos asszonynak csodás esetei; megrebentek a szemük előtt és mennyből káprázatos megnyilatkozás és dus hálával, az alázatosság gerjedelmével tett be szívük: az ódon íráskok regélték, próféciáiták, hogy megszületik a Megváltó, a hatalmasokat legmész az ő székükből, az alázatokat felmagasztalja és betölti az éhezöket minden jóval...]

Közeledett karácsony napja, a Luca fordulóján az emberek szívében melegebben ütötteit a reménység. Mikor egymásután jöttek a gyerekek, a Megváltó csemetái és bebekiáltottak a házakba:

— Szaporodjanak meg bőségsben, csirkékben, libákban! — az asszonyok rá-rámondták: — Ugy legyen..., ugy legyen..., hála érte Jézusnak...]

Az osték mindinkább áhitatosabbakká váltak, betlehemesek már mindenfelé jártak. Megkocogtatták az ajtókat és felcsendülnek a bejelentő versek:

— Bebecsátattak kértünk, jöttünk a Megváltót dicsérni, ha megengedtetik, szép ének-szóval, pásztorok örömevel elő fog adni.

Benn a szobában a parasztok szolozsmásan feleltek:

— Halljuk Jézus szütlését, akit anygylak hirdetnek.

A betlehemesek bejötték és ölhen hozták a házikót. Aranyzsupp volt a fedele, oztöisek a falai, benn pedig a házikóban, a fehér jászolt búcsősen ringatta a Lilomos Asszony. Rubintos palástjukban gyémántos koronával a fejükkön állt a három király és nézték a küszöbről a nyajas idült. Mária ringat, József alázatosan hajlik a gyermek fölé, bárányok friss szalmában pihennek és a karcsulábuk számár odadörgölődzik a jászolhoz. Az aranyzsupp tetején pedig ékeskedik az emberi hívogató, nagy piros csillag.

kitől a nemzet megvetéssel fordul el örökre.

Várjunk csak, mit hoz a jövő!

Ily nehéz gondok közt ért benünket a karácsony szent ünnepe. A nemzet fölül borult fellegeket nem törí át a békét hirdető betlehemi csillag fényes sugara s a sűtőben évelyelveg keresztk azt, amit „soha fel nem adtunk, soha el nem veszítettünk: a nemzet jogait, a nemzet igazát!

A tótok és a dinasztia kölcsönös tá mo gasnának kérdése még élénk megbeszélés tárgyát képezi ma is a külföldi szlav lapokban. A legutóbb fölmertt azon vélemény-ny szemben, hogy a tótok Bécs és a magyarok között támadt küzdelemben a semlegesség álláspontján maradjanak meg, újabban mind több és több ellenvetés merült föl. **A Náródnie Noviny** legutóbb az aktualitást hangoztatja megint. „Semlegeseznek azért nem szabad maradnunk — ugymond —, mert ezzel a pártok egyikét támogatnók s egy lehet, hogy az a párt éppen a kormány pártja lenne. Ami a lojalitást illeti, megmaradunk Ő Felsége ht alattvalói, de nem a mi hibánk, hogy lojalitásunkat nincs módunkban olyan intenzíve bizonyítani, amint azt Bécsben kívánnák, ahol nem a szolgálatokat, hanem az erőt honorálják. **A** mi fölülten lojalitásunk és a mi szentimentális beállítottságunk egyedüli oka annak, hogy az osztrák-magyar nemzetek sorában az utolsók között foglalunk helyet.“ Ezek után új utak keresését ajánlja, mert eddigi 40 évi tapasztalataik is erre sorítják őket. Szóval, a tótok mai helyzetükben nem tudják,

hogy lojalisak-e, vagy sem, illetőleg egy vannak vele, hogy nem akarják kimondani. Hát segítségükre losztunk mi. Amig ugyanis ábrándjait a Nagy-Asztria keretében gondolták elérheti, addig lojalisak voltak igenis, mert szükségük volt rá; most azonban a Gross-Österreich légbuboréka elpattan, még pedig a szlavok jóvoltából, természetes, hogy az ábrándok határai is mások lettek most, amikre a lojalitás teherként nehezedik. Szabadulni kell tehát tőle.

Csehek a Felvidékről.

Az az érdeklődés, mellyel a különböző cseh rétegek Felvidékünk tő népe iránt viselkednek, több mint rokonszenv és több mint a faji rokonságon alapuló érzés. **A** megbeszélések, a különböző folyóiratok és a napi sajtó egyik állandó tárgyat a mit ő néptnk élete, politikai és gazdasági viszonyai képezik. Vannak ezek között informatív jellegűek, de vannak olyanok is, amelyek messze túlhaladják a nép- vagy földrajzi ismeretterjesztés hatását s ott szántják a talajt, ahol a csehtől egységnek messzebbfekvő politikai céljai fekszenek.

Legutóbb Kálal esch írót adott ki egy írtet, amelynek nyilvánvaló célja szánalmat gerjeszteni a szegénynek, elhagyottnak, elnyomottnak fessett tő nép iránt.

Hiszen semmi sem képes elhatározásra serkenteni könnyebben, mint a szív. Kűzdjünk bá a legok legszigorúbb és legmeggyőzőbb eszközökkel, állítsuk föl ennek segítségével tételeinket úgy, hogy ezt megközelíteni se lehessen, kevesebbet értünk el a cél érdekében, mintha ebben az irányban a szívnek egy hurját sikerült rezgésbe hoznunk.

Kálal erre számított, amikor munkája tárgyánál a tő nép szegénységét választotta.

A világ minden részében ismeretes drótossal, tregessel, házálóval, gyolossal, sáfáryossal és végül a tőt népből kivándorlók nagy tömegeivel nem volt nehéz bizonyítani a nyomort, amely ezeket az elemeket szerte uzi a szélsőre minden irányában. Az itthon maradtokról még szinte kétségbejítő képet fest. Akik el tudtak menekülni — ugymond — a nyomor tanyájáról, azokban az emberek jószívűsége, adakozása és a saját kezük munkájának sorány gyűmölősei csak tartják bennük egy ahogy a lelket, de tudni kell, hogy ezeket bizonyos jólét vitt már el hazulról szemben azokkal, akiket az anyagi eszközök teljes hiánya a röghöz kötöttek... Így a szerző. **A** külföld most a felhozott példák alapján, melyeknek mása alig akad, bettről-bettrre elhísi nemcsak azt, amit egyébként általánosságban mi sem tagadunk, hogy t. i. a tőt nép tényleg szegény, de azt is, amit a szerző munkájához mások által fűzött kommentárok mondanak: hogy ennek a földhözragadt nyomornak egyedüli oka a — magyar. **A** mostoha természeti viszonyok, a föld terméketlensége, itt-ott a gyakori elemi csapások nem játszanak szerepet, ezeket elhallgatták, de annál nagyobb befolyást gyakorol szerintük itt a magyar hatóságok kizsákmányolása, lelkiismeretlensége, nyúzása és sajtáságos — a magyarosítás. Ezt oda szokták ragasztani mindenhová, akár oda illik, akár nem. Maguk sem tudják megindokolni, hogy az anyagi jólét hiányához mi köze van annak, ha valaki egy nyelvvel föbbe beszél, de azért csak hangoztatják minden alkalommal, talán csak azért, hogy el ne felejsék. Vagy mert az összefüggés kikombinálását az olvasóra akarja bízni, aki hogy sem hiába erőlködjék, az állítást inkább vakon fogadja el.

Hogy a nyomor minél szembeszökőbb legyen, példával is szolgálunk. Ime: Betér a

A betlehemesek énekelni kezdtek:

— Betlehemenk pusztájában nagy öröm hirdettett, mert a barmok pajtájában, ökrök, szamar jászolában üdvözítő szülöttet...

Az ének elcsendült, három pásztor lépett most elő a betlehemesek sorából, fehér volt a ködmönük és fehér volt a szőghajuk, mely réverödött a vállukra. Felmelték a szántott arcukat és csodálkozva, jajdolvra így szóltak:

— Ily nagy történetet még soha nem értünk, hogy szózatot hallunk az égből. Azt hallottuk, hogy Betlehembe siessünk, a világ Megváltójának köszöntésére.

A parasztok, férfiak, asszonyok, gyerekek felkelték az asztal mellől és gomolyogva a jászol elé siettek.

— Hol van a Megváltó?

— Megszülött?

— Eljött értünk?

Letérdeltek a kis házikó előtt, elvették a betlehemesektől, ölegették, cirógatták, örömlükben ujongtak.

— Szinarany az istálló is, ahol megszületett...

— Juj, a szerezsen király, az is eljött hozzá.

— Ni! A csillag hogy rept a házikóra, Magasra emelték a jászolt és most már valamennyien, parasztok, betlehemesek dalolták:

— Uj csillag támadt az égen, kit meg-

préfétáltak régen, kit szomjuhozó lelkek várnak.

Lassankint, áhítatosan elhangzott az ének és az ajtón újra kooegtak. Három öreg pásztor jött be a szobába. Fehér volt a ködmön, fehér a szőghajuk, mely ráverödött a vállukra. Körülnéztek és köszöntöttek:

— Dicséretessék az Ur Jézus Krisztus!

— Mindörökké amen. Hová igyekeznek kigyelmek?

— Megyünk a harmadik határba.

— Milyen járatban ilyenkor?

— Megyünk az igazságot meghallgatni.

— Az igazság? Aztán a harmadik határban találják meg azt? Kinél, minél? Hogy gondolják?

— Egy szegény ember ajkáról csörgedezik, mint a tiszta patak és aki meghallja, megéri, friss lesz tőle a lelke.

— Csodákat beszélnek, ott keresik az igazságot, nem hóbortosok kigyelmek?

— Nem, ami szót elejt, érdemes felvenni, mint a kincset.

— Hiszen tudják, hogy az igazságot nekünk nem mutogadják, bujtatják, takarják, tudja Isten, hol bujdosik.

— Jöjjenek velünk és meglátják, hogy nála van és irrál keni be az ember szívét, amikor beszél.

— Aztán miről szól, mi van a szavában, hogy úgy megindulnak rajta?

— A szegény ember bajáról, amin ő segíteni fog.

— És hiszi kigyelmek, segíthet ember fia?

A parasztok, pásztorok és betlehemesek leültek az asztal mellé, a cícomás házikó lették az asztalra a lámpa mellé és az arany vessző ezüstös és gyémántos szivek mind ragyogtak rajta, amikor az öreg, társainál is öregebb pásztor így szólt:

— Az Urnak vannak kiválasztottjai és kifizérhetősek az ő titkai.

— Hallgatják-e sokan, keresik a bölcseséget?

— Kicsiny szobában prédikál, de elizeng a szoba messzire. Távoli vidékekről felkerekednek az emberek és mennek, mennek az igazság forrásához, mely megbuggyan, mielőtt körülveszik. És beszél a szegény emberek országáról, mely nemokára itt a földön megnyílik. **A** szava olyan, mint az ég szegűl és megfestegeti a jobb jövedőt, hogy úgy piroslik, mint a kűzködő hajnal.

— Es melyik a jobb jövedő?

— Az evangéliumban meg van írva, egy akol lesz a világ. Isten képre teremtett emberek között különbséget nem tesznek, keztük munkáját megbecsülik, családunknak örülhetünk és millió, millió ember fog rá vigyázni arra, hogy a földet alóunk ki ne lojják.

— Es mindezt, mindezt egymaga az az ember?

turista a faluba, beszélgetést kezd a legközelebbi paraszttal, akitől megtudja, hogy a falu jobb módú gazdái közé tartozik. A tárgyalás végén bucsut vesznek egymástól, a turista meg is indul, de akkor a paraszt alázatos képpel visszatartja még s kinyújtja a tenyerét, miközben 1-2 krajcárt kér — pálinkára.

Ne tagadjuk, hogy ez megeshetett. A csehek ezt mint a nyomor legrikítóbb példáját állítják ki. Milyen lehet — ugy mond — a szegény, semmivel sem bír napszámos helyzete, ha a „jobb módú” gazda is rászorul a koldulásra?

Erdekes, hogy a tót lapok tiltakoznak azon fölvetés ellen, mintha ezt az esetet nyomor derítette volna föl. A kultúra hiánya ez, mondják, ami még sokkal szomorubb az anyagi szegénységénél.

Ezt a kétségbejítő lelki szegénységet természetesen szintén a magyar nyakába varrják s ismét van alkalom beszélni a magyarosításról. Ime a magyarosítás hatása!

Pedig-pedig vétkes vakmerőség beszélni így. Mert kinek kezében volt a népoktatás egészen 1907-ig? Eszünkbe jut erről a bárány meséje, amely akárhová ment is inni, mindentől a farkas vizét nevezte meg.

A részvét és a sajnálkozás érzései mellett így ébred föl természetesen az ellenszenv is azok ellen, akiket ezeknek a visszasságoknak bűnbakjaival állítanak oda ellentét, t. i.: a magyarok ellen. S a cél tulajdonképpen ez. Mert amit a szerző felhoz még, hogy a tót nyomor enyhítésére a csehek maguk is szívesen áldoznak, amint azt a múltban is tették; — nem azért történik, hogy a dolgok lényegének: a szegénységnek enyhítésére mód nyujtassék, hanem hogy rámutassanak a magyar államnak és társadalomnak ebben az irányban gyakorolt vétkes mulasztására. Ime, idegen országok embereinek kell azt a nyo-

— Ő az apostol, aki eljött köznék a nagyvárosból. Onnan magáról ellátnak mindenfélét. Elküldték az tizenettel. A paloták árnyékában már nyúzógnak az új emberek, akik szívükkel szövöttek. Egy kicsi, szegény ember — ugy mondják — giliszta, akit altapnask, de millió és millió nyomorodott, egy akarattal, jó akarattal, erős kar, mely megfordítja a világot. Jőjjenek kigyelmek, az igazság magukat is várja, éjszakára odaérünk s mire elmélünk a világ, prédikátor hallatja szavát és meglátjuk, miként a szont könyv mondja és fényes dél lesz és éjszakának nem mondhajuk. A parasztok, pásztorok és betlehemesek feltűrekdedek és elindultak a harmadik határ irányában. Amero mentek, esti harangok csilingeltek, triss hangjuk meg-megkongatta a jeges mennyboltot. Zengett a levegő, a harangok muzikáját vissza-vissza küldték az égből és méla, ringó melóidák usztak az igazságkereső emberek fölött. Egy gyönyörű nagy csillag vezette őket, mely nyolcas nézett rájuk, mintha az Isten szeme volna. Es a nagy hidegben nem fáztak, lelkük sóvárgott, a nagy szeretet, mely betöltötte szívüket, terelte őket, küldte, biztatta a pásztorokat, parasztokat, hogy megkeressék az apostolt, aki a szegény emberek megváltására megszületett és közüjük leszállt.

mot enyhíteniök, amit a magyarok maguk okoznak.

Inségkölesünkről, ingyen vetőmagról s a földmívelésnek sokoldalú állami támogatásáról természetesen mitsem akarnak tudni a csehek.

A tárgyilagosság ilyen vakmerő eliskasztásával, a tényeknek ilyen rosszulindulatú előtérbe hozásával s részben elferdítésével dolgoznak azokon az információkon!

Előfizetési felhívás!

Tisztelettel felkérjük a t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük december végével lejárt, szíveskedjenek azt mielőbb megújítani.

Azon t. előfizetőinket, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, ezuttal is tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat kiadóhivatalunkba mielőbb eljuttatni szíveskedjenek.

A „Felvidéki Híradó” előfizetési ára:

Égész évre ————— 8 kor.
Fél évre ————— 4 „

A kiadóhivatal.

H I R E K .

Kaptuk a következő levelet:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy becses lapjának múlt számában a körömczébányai városi közgyűlésre vonatkozó tudósítására néhány szóval feleljek.

Hogy milyen galád fegyverekkel küzdenek ellenem, hogy akarnának engem élelemten, arra legjobban bizonyíték az abban a cikkben foglalt ócsmány rágalom, mintha én 20 koronáért több 45 éves fát adtam volna el.

Hivatalos jegyzőkönyvek és tanácsi határozatok (1720/909., 2104/909. és 2447/909.) tanuskodnak róla, hogy a városi tanács jóváhagyásával, a városi tanács által elrendelt és Roth Emil városi főfőszék által foganatosított nyilvános árverésen adták el 20 koronáért a stubnyafürdő park rendezése céljából kivágott részben korhadt, részben csenevész gyertyánjegenyefák, egy gesztenyefa és két akácáska.

Megjegyzendő, hogy alkalmas részüket a városi mérnök a parkparkat partjának építésénél és az alsóstubnyai vizgyűjtő szerkérynek a tatarozásánál használták fel.

Ebből megtehette a pártatlan közönség, milyen tárgyalás lehet annak a kikkirónk egyebekre vonatkozó tudósítása, aki nem átálja ilyen vakmerő rágalmával félrevezetni az olvasót.

Körömczébányán, 1909. évi december 20.

Tisztelettel
Palkovics Emil,
polgármester.

Szilveszteri ostály. A Szilveszter, amely már esztendőnk óta meglehetősen rendben folyt le városunkban, az idén úgy látszik azonban, ez is vigabb lesz az eddigieknél. A kaszinó vezetősége gondoskodik a szilveszteri mulatságról, amennyiben elhatározta, hogy a kaszinó javára a vármegyeháza nagyteremben Szilveszter-estélyt rendez. Az est anyagi rendezését *Boleman János* vm. főorvos vállalta magára, míg a szellemi rész rendezésére *Rakovszky Iván* vm. t. főjegyző vállalkozott. Az estélyen első sorban cigányzene és tánc lesz ugyan a főmulatság, emellett azonban

időnként az e célra felállítandó pódiumon rövid produkciók is lesznek, egy-egy moka, vagy egy-egy apró tréfa, melyet az ezen a téren legkiválóbb műkedvelőink fognak előadni. A program még nincsen végképen összeállítva, de műkedvelőink ügyessége biztonságot nyujt, hogy annak minden száma szellemes és szórakoztató lesz. Az estély 9 órákor fog kezdődni, a belépődíj 1 korona 50 fillér. Az estélyen az enni és innivalókról a rendezők maguk gondoskodnak, olyanorán, hogy a kimért ételt és italt a kaszinó javára, a vendéglői áraknál jóval alacsonyabb árakon fogják árusítani. Éjfél felé valószínűleg tréfas sorjátek fogja élelteni a hangulatot. — A Szilveszter-estély iránt máris élénk érdeklődés mutatkozik, magunk is kívánjuk, hogy az mentől jobban sikerüljön. Ezek a kedélyes társas összejövetelek nagyban emelik a magyar társadalom összetartozásának érzetét és városunk közönsége csak hálával ragadhat meg minden alkalmat, melyet neki a nomesebb szórakozásra ez az egyenéhány ember nyujt, aki a város társadalmi életének élénkítésére fáradozni és áldozni hajlandó. Nem is tudjuk az esztendőnek jobb befejezését elképzelni, mint ha a város magyar intelligenciája kedélyes együtt-létben közösen ül meg.

Köszvénylés. A vármegye törvényhatósági bizottsága a folyó hó 30-án tartja rendes közgyűlését. — A fargyosorozatot tartalmazó meghívókat a vármegye alispánja már is szétküldte.

Czambel Samu dr.

Czambel Samu dr.
belügyminiszteri

titkár, a fordító osztály főnöke és lapunknak illusztris munkatársa, a folyó hó 18-án hajnalban rövid betegség után ötvenhárom éves korában meghalt. Az elhunyt egyike volt legképzettebb szláv nyelvészeinknek. A magyar és német nyelven kívül tökéletesen beszélt tótul, lengyelül, ruténul, oroszul, csehül és horvátul. Tíz évig szerkesztette a „Slovenský Noviny” című hazafias tót napilapot. Életének főműködése azonban a cseh-tót nyelvközösség összturbantására irányult. Évekig utazott a felvidéki tót megyékben, ahol a tót népnyelvet tanulmányozta. Azután tovább kutatótt, a krakói és lembergi levéltárakban vizsgálta a magyar-horvát-szláv nyelv szókinését. Három évtizedes tanulmányozás után hozzáfogott nagy feladatához, hogy a tót közönséges népnyelvet irodalmi színvonalra emelje és felszabadítsa a politika káros befolyása alól. Mikor évekket előzőt első munkái kiadta, amelyek nyelvészeti argumentumokkal voltak tele, Csehországban valóságos pánik támadt. A prágai akadémia tudósai és a cseh politika vezérei is foglalkoztak Czambel könyvével, de nem tudtak vele megmérkőzni. Egyik könyve, „A cseh-tót nemzetközösség” lapunk hasábján látott napvilágot, melyet azután fűtetes alakban is kiadtunk. Temetése a folyó hó 20-án ment végre tisztviselőársainak, ismerőseinek és jóbarátainak impozáns részvételével.

A Kisselmerei Önkéntes Tűzoltó Egyesület báró Révay Gyulánál, báró Révay Margit és báró Révay Helén örméltóságik védnökégek alatt Kisselmerezen 1910. évi január hó 2-án, a Fischer-féle vendéglő összes helyiségeiben, saját pénztárának javára, zártkörű táncmulatságot rendez. Belépődíj: szerény-jegy 1-60 korona, Csalládijegy 4 korona. Fell-

füzetéseket — tekintettel a nemes célra — küszönnel fogad és a „Felvidéki Híradó”-ban nyugtáz a rendezőség. A tánemulatság esti 8 órákor kezdődik. Jó jel az ezidei mulatságokra, hogy a kissemeivel kezdődnek, mert ez mindenkor az idény legsikerültebb tánemulatsága szokott lenni s nincs okunk kétkedni, hogy most is lesz.

Ésköv. Steiner Albert felső kereskedelmi iskolai tanár e hó 26-án, vasarnap tartja oskuvőjét **Braun Elza** kisasszonnyal a helybeli jár. templomban.

Patsch Ignác, városunk szülöttje, e hó 23-án szerzte meg a mérnöki oklevelet a Budapesti József-megyei temen. Gratulálunk.

Tomanek Internát, az okolcsinói Ferenrendű zárdába fölentrét kecekaplánt nyugtalan vére itt sem hagyja nyugodni. Iskolás gyermekekre veti ki halóját, hogy a fogékony gyermeklelkébe a nemzetelosen gyűlölet konkolyát hintse. A lipióiak most azon fáradsnak, hogy az egész vármegye területéről kiiltassák a nyugtalanul vért papocskát.

Tánpróba. Klein Sándor okleveles táncantató a mult vasarnap tartotta meg növendékeivel szokásos próbáját. Ez alkalommal igen díszes publikum gyűlt össze a „Dom” szálloda kistermében s igazán gyönyörűséggel mulattak a kis növendékek sikerült táncszámain. A fényes siker főérdeme természetesen a mesteré, aki a szülők legteljesebb megelégedésére vezet a növendékeinek tanítását már évek óta.

Tífusz. A vasuti állomáshoz vezető utcában levő Ivánka-házban, Haas Zsigmond dr. köz- és váltó ügyvéd családjában három tífusz megbetegedés történt. Mivel a járárosorvos véleménye szerint a betegségnek a házban levő fertőző kut az oka, a hatóság a kut használatát beiltotta, illetve leszereltette.

A gyorsvonat előtt. Brusca István és Hereska János nyitrávámegyei gyümölcsárúkos Turánból lépésben hazafelé baktattak Nyitra felé. Amint úgy félhat óra után a kostyáni órázhöz értek, a sorompó nem volt leeresztve, át akartak haladni a vasutesten. Amint a kocsi a sínparra ért, a benne ülők halálra ijedve csak akkor vették észre, hogy a gyorsvonat robot feléjük rémes sebességgel. Nogatni kezdtek fáradt lovaikat, de a vonat mégis elkapta a kocsi hátsó kerekét s azt teljesen összezúzta. A lovakat Hereska János hajította, ez kiugrott a kocsiából minden baj nélkül. Brusca aludt a kocsiiban, de az ijedségen kívül ennek sem történt különös baja. A biztos haláltól megmenekült emberek panaszt emeltek a főszoigabíró hivatalnál, ahol a gondatlan ör ellen megindították a vizsgálatot.

Egy kisleány borzalmas halála. Zsabka Stefánia, Zsabka György pribóci gőzfűrészi munkás 5 éves kisleánykája egyedül maradt otthon a munkásházban. A kisleány felöltözve odaltt melegedni a nyitott kemencéhez s nem

vette észre, hogy ruhája a tűztől elpattant szikrától tüzet fogott. Csak mikor már lángborult, akkor rohant ki sikoltva az udvarra, ahol a kisleány rémes sikoltására csakhamar valóságos csődület keletkezett. A munkások lerángatták az égő ruhát a szerencsétlen kisleány testéről s a kinoktól elájult és eszméletlen gyermekeket azonnal beszállították a helybeli kórházba. Megmenteni azonban nem lehetett. A kis teremtés másnap meghalt. Mint értesültünk, az anya ellen vizsgálatot indított a csendőrség, mert alapos gyanu van arra, hogy a gyermek halálát az anya gondatlansága okozta.

Újvíj ajándékok és egyéb cikkek bevasárlásánál nem kicsi jelentőségű dolog az a körülmény, hogy van-e oly forrás, ahol megfelelő bevasárlás eszközölhető. Ily alkalmas bevasárlási forrásként ajánljuk mindenkinek **Soehla János** helybeli kárpitós és butorálházi, mint ahol a legmodernebb butorokon kívül szabadiszek, szőnyegek, divánpárnák, függönyök, ablakvédők, szivarasztalkák, képek, tukrók, olajfestmények, fali és álló ezaszerek, kottatartók, gyermekkocsi, gyermekszánok, irtó- és szakkasztalok, nippék, vázak stb. kaphatók.

Szerencsétlenség a szeoskavágónál. Kubik Mihály budisi gazda a folyó hó 21-én cseszákot vágott a lovak részére. Hogy, hogy sem, a gép elkapta a szerencsétlen ember jobb kezét s végy újjat teljesen lemetesztette. Az erősen négy embert nyomban kocsiara rakták s nyomban beszállították a helybeli kórházba, hol nyomban megoperálták.

Egy éjjel három betörés. Semmi sem jellemzi jobban a mi közbiztonsági állapotainkat, mint az a körülmény, hogy hétfőn virradóra, amikor a város tele volt vásáros, idegen néppel, a városház környékén próbáltak szerencsét a betörők. Löwy Zsigmond mézszárosnál csak az ablakon levő vasrostélyon, de főleg azon mult a siker, hogy a gazda felébrét s jöttére a gazemberek megugrottak. Innét az *Urstiny-tele* fűszerkereskedésbe akartak behatolni, de betörőtudományuk a vastag vasablaktábiakon megtörtött. Innét nagy elkeseredésükben átmentek *Símko János* udvarára s ott az összes baromfit lekaszabolva, magukkal vitték. A betörőket keresi a csendőrség.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a lapunkban között Steiner-féle hirdetésére.

Fatolvajok. Bächler Herman helybeli fakereskedő már régebb idő óta tapasztalta, hogy a vasut mellett levő fatolepén felhalmozott faanyagot valaki dézsmálgatja. Minthogy az utóbbi időben már feltűnően kezdtek lopkodni a fát, fejlelmést tett a csendőrségnek, ki a tetteseket Tilla János, Homora József, Zsabka Gusztáv és Farok Mihály személyben kinyomozta és megállapította, hogy a nevzetekes több mint 200 korona ára fát vitték el.

Boldog karácsonyi ünnepe csak annak lesz, aki jó egészségben éri meg Krisztus születésének 1910-ik évfordulóját. Idegbeteg, elgyöngült, köszvényes fájdalom által gyötört emberek visszaszerezhetik egészségüket, ha ugy járnak el, ahogy azt az „Értekezés a Villamos Gyógyomóról” című könyv írja elő. Ezt a könyvet ingyen és bérmentve zárt borítékban küldi meg bárkinek a Elektro Vitalizer Orvosi Rendelő Intézet Budapest, Károlykört 2., félemelet 50. sz.

A poloskák alapos kiirtását a petével együtt csakis Lúcher-féle *Cimezin* poloska irtóval eszközölhetjük, mert a *Cimezin*l érintkezésk poloskák nyomban elpusztulnak; petéik pedig a *Cimezin* hatása folytán kiszáradnak s többé ki nem kelnek. — A *Cimezin* mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: *Lócherer* Gyula gyógyszerárban Bártán és *Toperczer* Sándor gyógyszerárban Turócszentmárton.

A kis gyermek ELPUSZTUL?

Adjon neki **SCOTT-féle csukamájölaj Emulsiót** és örömmel fogja tapasztalni, hogy állapota azonnal jobbra fordul, hogy csakhamar fejlődésnek indul és jökevdvűvé válik.

A **SCOTT-féle EMULSIÓ** már gyakran visszazóllította szülteiknek szeretett gyermeküket a halál kapujától.

A **SCOTT-féle EMULSIÓ** a legkiválóbb, ugy tisztaság, valamint az emészthetőség és gyors hatás tekintetében.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50F illér. Kapható minden gyógytárban.

A leghasznosabb karácsonyi ajándékok

SINGER

Varrógépek
üzleteink sítal beszerzhetők.

Singer Co. varrógép r.-t.
Turócszentmárton.

— Nagy sirkóraktár! —
Erc- és fakoporsók, sirkoszoruk nagy raktára!
Temetkezési vállalat.

SVEHLA JÁNOS
BUTORÁRUHAZA, TEMETKEZÉSI VALLALATA ÉS SÍRKÓRÁKTARA
TURÓCSZENTMÁRTON
Szolid és figyelmes kiszolgálás!

Válódí mahagoni és pallisander háló- és ebédőszobabutorok. A legkifűnőbb minőségű cseresznye-, tölgy- és cserfa stb. matt és polítturosz butorok. Saját készítésű masszív szoba- és konyhabutorok. Szőnyegek, függönyök, szabadiszek stb. tulhalmozott raktár miatt beszerzési áron

A Dr. Richter-féle Liniment Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, közhvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő: sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányó-fájdalom, fejfájás, közhvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésként az influenza ellen is és tüvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 fillér és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimenttel (Horgony-Pain-Expeller) kéri, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti tüveget elfogadni.

Tekintse meg!

Szabad bemeneti!

Vásárlási kényszer nélkül!

Gloria in Excelsis Deo!

Nagy karácsonyi vásár

STEINER LAJOS kép- és diszmiáru üzletében **Turócszentmártonban**, ahol ezidén is, mint más években óriási választék áll a n. é. közönség rendelkezésére, egym.: képek, szobrok, pálmák, diszkosarak, nappel, juxtárgyak s általában egy modern lakáshoz szükséges dekorációk.

Kis fénykép után készült fényképnagyítások, foto-emai képek karácsonyra már most megrendelhetők!

KOZGAZDASAG.

A zöldtrágyázás külföldön és hazánkban.

Hazánkban még mindig alig ösmert eljárás a zöldtrágyázás, holott külföldön már nemesak homok-, de kötött talajokon is általánosan használatos, s ahol használják, ott mindenütt a legjobb eredményeket érik el vele.

A homoktalajokon a zöldtrágyázás által elért sikeres eredmények kétségtelenek. Schultz-Lupitz tanításai és utmutatásai nálunk is fénnyesen beváltak. A hazai homoktalajokon Szabolcsban, Pestmegyében, főleg Coburg herceg tulajdonát képező Vaasi-pusztán, továbbá Somogyban és sok más helyt a legjobb eredménnyel használják a zöldtrágyázást, s annak sikereként óriási hasznot élveznek. Szóval, homoktalajainkon már kezd lassacskán utat törni magának, s mérhetetlen haszna volna az egyeseknek, de magának az országnak is, ha használna legalább a homoktalajokon

általánossá válna, mert semmivel sem lehet oly gyorsan, oly rövid idő alatt megkészszerezni a homoktalajok termését, mint éppen a zöldtrágyázással, s annak mulhatatlan kiegészítő részével, a célszerűen alkalmazott műtrágyázással.

A zöldtrágyázás lehet közbeszurt, vagy ugaros. Előbbi esetben (valamely korán lekerülő növény után vetjük el a zöldtrágyának való magot, s a kikelt növényzetet ugyanazon évben alászárvítva, utána öszi vetünk. Utóbbi esetben nem fekete, hanem zöld ugart tartunk. Természetesen nyereségesebb eljárás volna a közbeszurt zöldtrágyázás, ez azonban nálunk nem minden évben sikerült, mert éppen azon időtájt, amikor a zöldtrágya magjainak ki kellene kelni, nálunk rendszeren szárazság van, a mi a zöldtrágya fejlődését [nagymértékben akadályozza. Ezért is nálunk az ugaros zöldtrágyázás sokkalta biztosabb eredményű eljárás, s anyival kerébbé ütözködik akadályokba, mert homoki gazdáink amúgy is nagyrészt ugaros gazdálkodást tuznek.

A zöldtrágyázással azonban csak a talaj által szükségeselt nitrogén-mennyiséget adjuk meg és pedig egész bőven, ellenben nem adjuk meg a talajnak az általa szükségeselt foszfor- és kálmennyiséget, sikert tehát a zöldtrágyázással csak akkor fogunk elérhetni, ha a talaj ezen szükségeslelt mesterséges trágyafélékkel pótoljuk. Ezen fapáló anyagokat homoktalajokon 40% káli és szuperfoszfát alakjában, kötött talajokon ellenben csak szuperfoszfát alakjában adjuk meg.

A zöldtrágyázással a homokon elért kitűnő eredmények ugyanis arra készítetik a gazdákat, hogy kötött talajokon is kísérletezzenek a zöldtrágyával, s mely kísérletet azután épp oly kedvező eredményre vezettek, mint a homoktalajokon. Kétségtelen tehát, hogy az istállótrágya kötött agyag- és vályogtalajokon is helyettesíthető műtrágyázással kombinált zöldtrágyával, sőt bizonyos, hogy a légenyt illetőleg még hasznosabb is helyettesíthető, mert kedvező időjárás mellett a zöldtrágyával szolgáló növények légenygyűjtése és fejlesztése még kedvezőbb lehet a kötött talajokon, mint a homokon. A zöldtrágya szerves anyaga az istállótrágya szerves anyagát is teljesen pótolja, amiről bárki is meggyőződhetik mindazon gazdaságokban, amelyekben zöldtrágyázást folytatnak.

Hazánkban nem tudok olyan kötött talajú gazdaságot, mely talajának termőerejét zöldtrágyázással tartaná fenn, de Ausztriában, Németországban számos ilyen gazdaság van, s pl. Arndt németországi gazda oberwari kötött talajú gazdaságában több mint 20 éve, jóformán kizárólag csak zöldtrágyával tartja fenn talajának termőerejét, amennyiben éppen csak a legszükségesebb igás-erőt tartja gazdaságában, s oly kitűnő termésátlagokat s egyenletes terméseket ér, a minőkkel más gazdaság alig dicsekedhetik.

Világos dolog tehát, hogy a zöldtrágyás gazdálkodás az agyag- és vályogtalajokon is kivihető s bátran igaz, hogy az ismeretes földművelés alapját nem az istállótrágyázás képezi.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadóulajdonos: Moskóczy Ferencné.

Haltenberger Béla

Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó gyárának képviselője:

Reisz Lipótné, Turócszentmárton.

Nagy választék női és gyermekkalapokban

Egy kétszobás lakás

a KUFLEK-Féle házban kiadó. Bővebb felvilágosítás a Turócsmegyei takarékpénztárnál kapható.

A Dr. G. Schmidt főorzs- és tisztiorvos-féle

FÜLOLAJ

gyorsan és alaposan gyógyít időszakos süketiséget, fültájást, fülzugást és nagyothallást, még idült esetekben is. Egyedül kapható üvegenként 4 K-val Megaisz Geffert gyógyszerárban Kassa, Fő-utca.

Akar nősülni? Hölgyektől (ezek között törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5—500.000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, írjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18. (Deutschland).

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle **pemetefü-cukorkánál!**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk s határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Egy doboz ára 60 fillér!

Kizárólag csak RETHY-félet fogadjunk el!

2856/1909. sz.

Hirdetmény.

Felsőhálnok község volt urbéresei részére közösen kiadott legelőilletőségnek egyenként való felosztása folytán a felsőhálnoki telekkönyv az 1869. évi 2579. számú szabályrendelethez képest részben átalakították és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886 : XXIX., az 1889 : XXXVIII. és az 1891 : XVI. törvénycikkek a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892 : XXIX. törvénycikkekben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosították.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben az 1910. évi február hó 3-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívatnak :

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik ;

2. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatoit előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldött bizottsága előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel ;

3. mindazok, akik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t. c. 15—18. és az 1889 : XXXVIII. t. c. 5., 6., 7., 9. §-ai értelmében szükseges adatokat megszerelni iparkodjanak és azokkal igényeiket a bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékengedési kedvezménytől is elesnek és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésekre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törési engedély nyilvánítsa végett a bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

Turócszentmárton, 1909. december 15.

Petrás,
kir. járásbíró.

**Diszlevélpapírok
s egyéb disztárgyak**

nagy raktára

Moskóczi Ferencné
papírüzletében

Turócszentmártonban.

Óh jaj!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

s elnyálkosadás ellen, gyors s biztos hatású

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kítőnő ízűek.

Dobozba 1 és 2 korona. Próbadozob 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszer-tár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája hamar meggyógyított!

Kapható: Toperczer Sándor gyógyszer-tárában Turócszentmártonban és Gazdik János gyógyszer-tárában Körömczbányán.

Ha még nem járhatja okvetlen fizesse elő január hó elsejével az elismert legjobb magyar napilapot.

„Az Ujság“-ot

Megrendelő cím:

„Az Ujság“ Budapest

Egyes példányok minden újságelárusítónál kaphatók.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köhögéynél, szusznál és meghűléseknél.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlásakor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K—30, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, El sabethstrasse 5 neu.

Kiváló gyógyhatású erős tápszert tartalmazó tojás és csokoládé cognak

Különösen lábbadozók, aggok, betegek és gyermekek erősítésére is, orvosok által nagyon ajánlatik.

I. izárolagos egyedüli elárúsítási hely
Turócszentmártonban:

URSINY M. (Előbb: Soltész L.)

Magyar Királyi Államvasutak.

Menetrendmódosítás a zágráb—sziszek—bródi és sunja—doberlini vonalon.

Folyó évi december hó 15-től kezdve a zágráb máv. sziszek—bródi vonalon közlekedő Zágráb máv.-ról délelőtt 11 óra 30 perckor induló vegyes és az onnan éjjel 1 órakor induló személyszállító tehervonatok, továbbá a Zágráb máv.-ra jelenleg délután 5 óra 50 perckor érkező vegyes és az oda éjjel 11 óra 27 perckor érkező személyszállító tehervonatok Zágráb déli vasutról fognak indulni, illetve Zágráb déli vasútra fognak érkezni.

E vonatok indulása és érkezése Zágráb déli vasuton ugyanaz marad mint jelenleg Zágráb máv.-on, kivéven a Zágráb máv.-ra Sunjáról éjjel 11 óra 27 perckor érkező személyszállító tehervonatot, mely Zágráb déli vasútra éjjel 11 óra 7 perckor fog érkezni és Sunjáról is korábban, azaz este 8 óra 20 perckor fog indulni. E vonatokhoz Zágráb máv. és Zágráb déli vasút közt összekötő személyszállító vonatok fognak forgalomba helyeztetni, melyek által a jelenlegi csatlakozások Zágráb máv.-on ezután is fentartanak.

Ugyancsak az említett időponttól kezdve a Zágráb máv.-ról jelenleg este 9 óra 30 perckor induló személyvonat korábban, azaz este 9 óra 15 perckor fog indulni, Bródbá pedig éjjel 3 óra 9 perckor fog érkezni, Bosznabródbá azonban ugy fog érkezni, mint jelenleg.

A sunja—doberlini vonalon közlekedő Doberlinből jelenleg este 6 óra 32 perckor induló és Sunjára 8 óra 15 perckor érkező vegyesvonat pedig Doberlinből este 6 óra 29 perckor fog indulni és Sunjára este 8 óra 2 perckor fog érkezni.

Menetrendmódosítás a körös—belovár—verőcze—virovitici vonalon.

A körös—belovár—verőcze—virovitici vonalon a klostar—virjai vonal megnyitásával egyidejűleg a következő menetrendmódosítások lépnek életbe:

A Verőcze—Viroviticáról reggel 4 óra 25 perckor induló és Belovárról közlekedő, továbbá a Belovárról reggel 6 órakor induló és Körösig közlekedő vegyesvonatok megszüntetnek, helyettük Verőcze—Viroviticáról Körösig egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Verőcze—Viroviticáról a déli vasútnak Barcsról érkező személyvonatához csatlakozólag éjjel 3 óra 15 perckor indul és Körösré délelőtt 8 óra 15 perckor érkezik, hol csatlakozik a Zágráb és Budapest felé közlekedő személyvonatokhoz.

A Belovártól Verőcze—Viroviticáig közlekedő és Belovárról reggel 5 óra 30 perckor induló vegyesvonat Belovárról korábban, azaz reggel 5 óra 21 perckor indul.

A Körösről jelenleg 6 óra 15 perckor induló és Belovárra reggel 8 óra 10 perckor érkező vegyesvonat Körösről reggel 5 óra 55 perckor fog indulni és Belovárra 7 óra 48 perckor fog érkezni.

A Verőcze—Viroviticáról délelőtt 9 óra 5 perckor induló személyvonat jelenlegi tartózkodása Kolostaron 5 percre emeltetik fel.

Csekély haszon!

Nagy forgalom!

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Fali-, inga- és zsebórák; arany és ezüst ékszerek; valódi ezüst és kinaezüst tárgyak, grammofonok stb.

Kitűnő precíziós órák kezeség mellett!

TESZAK S.

órák- és ékszerészület Turócszentmártonban, főtér.

Olcsó árak!

Nagy választék!

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható!
Hochsinger Testvérek, Budapest.

416/1909. sz.

Faarverési hirdetmény.

A parasztdubovai volt urb. birtokosság 1910. évi január hó 17-én délelőtt 11 órakor a község házában tartandó nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladja a tulajdonát képező erdő „A” üzemosztály 3-ik tag „b” osztágának 24-9 kat. holdján található 4682 darab luc- és 254 drb erdei fenyő, 3670-25 m³ műfa és 1245 91 m³ tűzfűzfa, összesen 4916-16 m³-ra becsült és a 1044/1909. számú közg. erd. bizottsági határozattal eladásra engedélyezett fatömegét. Kiküldési ár 30607-91 kor. Bántépén 3000 kor. Kiszállítási határidő bezárlag 1912. évi április hó 30-ig.

A részletes árverési és szerződési feltételek az alsókubini m. kir. állami erdőhivatalnál, az annak alárendelt alsókubini m. kir. járási erdőgondnoknál és a Parasztdubova községi volt urbereknek elnökénél tekinthetők meg naponta 11—12 óra között.

Parasztdubova, 1909. december 10.

M. kir. járási erdőgondnoknás.

„KEGYELET” TEMETKEZÉSI VÁLLALAT ...

TURÓCSZENTMÁRTON, MOSKOCZI-FÉLÉ HÁZ

Jutányos
árak!

Elvállalja a legegyszerűbb és legfényesebb temetések rendezését helyben és vidéken. — Koporsók, koszorúk és mindenemű gyász-cikkek óriási választékú raktára!

Jutányos
árak!

Elárúsító **REISZ LIPÓT**
női divatkereskedő.